

ಲಹಕೆ

ಸಂತೋಷದ ಅಕ್ಷಯವಾತ್ರೆ

ಕೊಟ್ಟಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಭಾವ ಸಂತೋಷ. ‘ಆನಂದಮಯ ಈ ಜಗತ್ತದಯ’ ಎಂದರು ಕವಿ ಕುವೆಂಪು. ಆ ಆನಂದವನ್ನು ನಮ್ಮ ದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿ ಮಾತ್ರ ಸುಲಭವಾದುದೇನಲ್ಲ. ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲ ದಾರಿಗಳೂ ಸಂತೋಷದತ್ತಲೇ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮಾರ್ಗಮಧ್ಯದಲ್ಲಿನ ಅಡೆತಡಿಗಳೇ ಗೆದ್ದು ಮುಂದೆ ಸಾಗುವುದು ಎಂತಹವರಿಗೂ ಸಾಂಕೆ ಸಂಗತಿ. ಒಂದಂತೂ ಸ್ಪಷ್ಟ - ಸಂಕಟಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬದುಕುತ್ತಲೇ ಆನಂದದ ಅನುಭೂತಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ.

■ ಸಂತೋಷ ಅನಂತಪುರ

‘ಯಾ’ ಬಂದೀ ಜೀವ ಯಾಕೆ ಬಂದಿ... ಲೋಕದ ಅನುಭವ ಬೇಕಾಯಿತೇ ನಿನಗೆ’ ಎಂದು ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಬದುಕಿಗೆ ಅರ್ಥ ಬರೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಿರುವ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದ್ದಕ್ಕೆ ನಾವು ತಿರುಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಜೀವಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ದರ್ಶಕಿಗೆ ರಾಗವಾಗಿ, ಭಾವವಾಗಿ ಮತ್ತು ತಾತ್ವಾಗಿಯೂ ಆರೋಹಣ ಅವರೋಹಣಗಳು ಇರುವುದು ಸಹజವಾಗೇ. ವಿವಾದವೇ ವ್ಯಾರಗ್ಯವೇ ಆನಂದವೇ ಕಾರಣವೇ ಬರುವುದನ್ನೇಲ್ಲ ವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅರ್ಥ ಬರೆಯಲು ಸಜ್ಜಾಗಬೇಕು. ಹೇಳಿ ಕೇಳಿ ಉಪ್ಪು-ಹುಳಿ-ಶಾರಿ ತಿಂದ ಜೀವ, ಕೇಳಿಯೇ?

ಮೂರು ಮುಕ್ಕಾಲು ಫೋರೆಯ ಭವ ಬಂಧನಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕೆ ನರಳಾಡಿ, ಬದುಕಲ್ಲಿ ಕಂಡು-ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ, ಹಂಚಿ ಬಿತ್ತುವ ಶ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳು ಯಾವತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಹೊರೆದು ಕಾಯುವಂತಹವು; ವಿಶ್ವೇಷಿ ವ್ಯಾಲ್ಯುವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತಲೇ ಆಯ್ದುಯನ್ನು ನಿರಾಯಿಸುವವಗಳು. ನಮ್ಮಿರುವಿಕೆಯ ಹಾಳೆಗೆ ಮುನ್ನಡಿ-ಬೆನ್ನಡಿಯಾಗಿ ಬರುವಂತಹವು. ಶಬ್ದಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸದ್ಗು ಮಾಡದೆ ಮೆಲುದನಿಯಲ್ಲಿ ಉಲಿದರೆ ಓದಿ ಸುಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಅಂತಹ ಶಬ್ದಗಳು ಬದುಕಿನ ಹಾಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದವಾಗಿಯೂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಬಯಿಸದವರು ಯಾರು?

ಸಂತೋಷ ಎನ್ನುವುದು ಕೊಡುವವರ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳುವವರ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಸ್ತು ಕೊಟ್ಟಮ್ಮೆ ವಿಚಾರಗದ ಉಳಿಯುವದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಂತೋಷ ಮಾತ್ರ. ಬದುಕೂ ಅಷ್ಟೇ, ಸಂತೋಷಮಯವಾಗಿರುವುದು. ‘ಆನಂದಮಯ ಈ ಜಗತ್ತದಯ’ ಎಂದು ಕುವೆಂಪು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಹಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತಿರಬೇಕು. ಸಂತೋಷವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಕಲೆಕೆ ಬದುಕಲ್ಲಿ ನಿರಂತರವಾದ್ದು. ಯಾವತ್ತು ನಮ್ಮೀಂದ ಏನನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲವೋ ಅಂದಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಯಿತೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಕಲೆಕೆಯು ವಯಸ್ಸನ್ನು ನಿರಾಯಿಸುವ ಒಂದು ಪರಿಕರವಾಗೆ.

ಬದುಕಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಮುಗಿಯಲಾರದಪ್ಪ ಕೊಸ್ಸುಗಳಿವೆ. ಸಣ್ಣಪ್ಪು ವಿವಯಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಫೆನ್ ಗಂಭೀರ ವಿವಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅನುಭವವೇ ಪರ್ಯ, ಮನಸ್ಸು-ಹೃದಯಗಳೇ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ, ಸೂತ್ರಧಾರನೇ ಕುಲಪತಿ. ಬಂಧವೆಂಬ ಪರ್ಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಲು ಒಂದಿಪ್ಪು ತಯಾರಿಬೇಕಿದೆ. ಸಂಬಂಧಗಳ ಜೊತೆಗಿನ ಒಡನಾಟಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನೊಮ್ಮೆ ಅವಲೋಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿನ್ನೆಲೆ, ಕೊಶಲ್ಯ, ಪ್ರತಿಭೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಗುಣಮಂದಾರವನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಎರುಪೇರುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಗಳ ಪಾತ್ರ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಒಂದು ತಗ್ಗಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಎತ್ತರವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಸಾರದ ತೆಪ್ಪೆ ತೆಪ್ಪಗೆ ಸಾಗಬಹುದು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತೆಂಡಕಾದಾಗ ಬಂಧಗಳು ಮಾಸಿ ಹೋಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಬೆನ್ನುಗೆ ನಿಲ್ಲುವುದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಲಿರಬೇಕಿರುವುದು ಅವಶ್ಯ. ಸುಖಾಸುಮ್ಮನೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯವನ್ನು ಕಳಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಘಟಿಸಿದ ಘಟಿಸಣಗಳು ಬಂಧವನ್ನು ಹಳಹಿಹೋಗಲು ಬಿಡಬಾರದು.

ತಪ್ಪೆಯಂದು ಸಂಭವಿಸಿತು. ಇರಲಿ. ಅದೊಂದು ಆ ಕ್ಷಣಿದ ಕೆಷ್ಟೆ ಕನೆಸೆಂದೇ ಮರೆಯೋಣ. ಅದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಪರಾಮರ್ಶಿಸಿ, ಅನುಭವಿಸಿಯೂ ಆಯಿತು. ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ಅದೇ ವಿವಯಕ್ಕೆ ಜೊತು ಬಿದ್ದ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನ ಸವೇದನಗಳನ್ನು ಕಳೆದಕೊಳ್ಳುವದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದೊಡ್ಡಸ್ವಿಕೆಯಿಲ್ಲ. ಅರಿತು ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಪ್ಪ ಎನ್ನುವದಿಲ್ಲವೆಂಬ ವಿವೇಕವು ಎಲ್ಲ ರಿಗಿರಬೇಕಲ್ಲ! ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗಾಡುವದರಲ್ಲೇ ಮಿಷಿಸುತ್ತಾ, ಬಂಧವನ್ನು ಸಾರಾಸಗಣಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆಗಾಗ ಕಟ್ಟಿಕುವದಲ್ಲ ಬದುಕು ಕಾಣಿಸುವ ಕುಚೇಂಡ್ಗಳು. ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಸುಲಭ. ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.